

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการรับความรู้และข้อมูลข่าวสารของผู้สูงอายุในปัจจุบัน 2) ศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุต่อประเภทของความรู้และข้อมูลข่าวสารและวิธีการและแนวทางที่ทำให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้ ข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต 3) ศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อแนวทางที่จะช่วยให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้และข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและ 4) เพื่อเสนอแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่ผู้สูงอายุ

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 1) ผู้สูงอายุจำนวน 400 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากรผู้สูงอายุใน 5 จังหวัดภาคกลาง จังหวัดละ 2 อำเภอ อำเภอละ 1 ตำบล รวม 10 ตำบล 2) ผู้นำชุมชนและกรรมการชุมชนสุ่มอย่างง่ายจาก 10 ตำบลจำนวน 150 คน 3) เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ อบต. เลือกแบบเจาะจงจาก 10 ตำบล จำนวน 120 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 670 คน เก็บรวบรวมจากผู้สูงอายุโดยการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลจากผู้นำชุมชน/กรรมการชุมชน และเจ้าหน้าที่ โดยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ การจัดอันดับและการวิเคราะห์เนื้อหา เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 ถึง 3 เรียบร้อยแล้วผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาสังเคราะห์เป็นแนวทางส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและแก่ผู้สูงอายุจากนั้นจัดสัมมนาผู้เชี่ยวชาญด้านผู้สูงอายุ 15 ท่านเพื่อขอข้อเสนอแนะนำไปปรับปรุงแนวทางต่อไป

ผลการวิจัยในประเด็นหลักสรุปได้ดังนี้

1) สภาพการรับความรู้และข้อมูลข่าวสารของผู้สูงอายุในปัจจุบัน ผู้สูงอายุส่วนใหญ่รับข่าวสารจากโทรทัศน์มากที่สุด โดยชอบรับชมเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพ การไปรับความรู้จากแหล่งการเรียนรู้หรือการเข้าร่วมกิจกรรมที่มีหน่วยงานมาให้ความรู้ในชุมชนยังค่อนข้างน้อย

2) ผู้สูงอายุต้องการให้มีกิจกรรมให้ความรู้ด้านต่าง ๆ ในชุมชนได้แก่การสอนอ่าน-เขียน การฝึกอบรมอาชีพ และการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องและควรมีแหล่งการเรียนรู้คือศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

3) กรรมการชุมชนและเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ข้อเสนอที่คล้ายคลึงกันคือ การให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้สูงอายุยังมีความจำเป็นมากทั้งความรู้พื้นฐาน วิชาชีพ และความรู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุโดยตรง ควรมีชมรมผู้สูงอายุแต่ละหมู่บ้าน มีกรรมการชมรมฯ มีหน่วยงานและงบประมาณสนับสนุน

4) แนวทางส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่ผู้สูงอายุที่สังเคราะห์จากผลการวิจัยนี้ ประกอบด้วย การตั้งชมรมผู้สูงอายุแต่ละหมู่บ้าน การมีหน่วยงานหลักดูแล มีคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ มีแผนดำเนินงาน มีกิจกรรมศึกษานอกระบบและอรรถาธิบายหลากหลายรูปแบบ มีแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและมีการติดตามประเมินผล รวมทั้งเสนอปัจจัยที่ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตประสบผลสำเร็จ

คำสำคัญ ผู้สูงอายุ การเรียนรู้ตลอดชีวิต

Abstract

This research had the following objectives:- 1) to study the situation in obtaining knowledge and information of the elderly at present ; 2) to identify needs of the elderly for types of knowledge and information required, for channels to obtain such knowledge and for strategy to enable them obtain knowledge and information as a lifelong process 3) to determine opinions of related personnel toward a guideline to enable the elderly obtain knowledge and information as lifelong learning; and 4) to propose a guideline for promoting lifelong learning among elderly people.

The samples composed of : 1) 400 elderly who were randomly selected from 10 sub-districts, each from 1 district and 2 districts from 1 of the 5 provinces in the Central region ; 2) 150 community leaders and community committee who were randomly selected from the 10 sub-districts. ; and 3) 120 personnel of related agencies who were purposively selected from the 10 sub-districts. The total samples was 670 people. The data were collected from the elderly by interviewed and from the rests 2 sample groups by using questionnaires. The data were analysed by frequency, means, percentage, rank of order and content analysis. After that, all analized data were synthesized to propose a guideline for enabling the elderly to obtain knowledge and information as a lifelong process. Then the guideline was verified and given suggestions for adjustment through a seminar of 15 experts in the field.

The main finding were :-

1) At present, most the elderly obtained knowledge and information in the aspect of health and through television most. They seldom seeked knowledge and information from learning sources or attending available activities.

2) The ederly would like to have the following activities available in their communities: literacy classes, vocational - trainings, related information dissemination and learning sources, like community learning centres.

3) The community leaders, community committee and the personnel of related agencies had similar ideas that providing knowledge and information for the elderly, whether in the aspects of basic knowledge, vocational knowledge or knowledge relate to the elderly, was still very necessary. An elderly association should be set up in each village with the financial and other supports from related agencies.

4) The proposed guideline for promoting lifelong learning among the elderly in each community/village included:- setting up elderly people association and committee, having the operational plan, providing various forms of non-formal and informal education activities, setting up community learning sources, following-up and evaluating all activities available. Moreover, factors effected the success of lifelong learning activities was also suggested in the guideline.

Keyword : elderly people, lifelong learning